

Joutsansalmi-yhdistys ry:n toimintakertomus vuodelta 2020

Kulunut vuosi oli yhdistyksen yhdestoista täysi toimintavuosi ja syksyllä 2018 tuli kuluneeksi kymmenen vuotta Myllylahden-Joutsansalmen kansalaisfoorumin perustamisesta. Foorumi muuttui pian rekisteröidyksi yhdistykseksi paremman vaikuttavuuden saavuttamiseksi.

Joutsansalmi-yhdistys edistää Joutsan seudun vesialueiden suojelua, hoitoa ja kestäväää käyttöä. Joutsan vesistö on osa Sysmän reittiä, minkä vedet päätyvät pääkaupunkiseudun maailman puhtaimmaksi mainostetun hanaveden raakaveteen: Joutsan keskusta, Lankiansalmi, Oravakivensalmi, Jääsjärvi, Hartola, Tainionvirta, Päijänne ja Päijänteestä Helsingin seudulle johtava raakavesitunneli, mikä tuo vettä yli miljoonan asukkaan ja teollisuuden käyttöön.

Yhdistys on toiminut Joutsan ja sen asukkaiden yhteisen ympäristön ja vesialueen paremman tilan puolesta hyväksyen erilaisia näkemyksiä, riippumattomana muista yhteiskunnallisista tai poliittisista tavoitteista. Toiminta on ollut yhteistyöhaluista ja rakentavaa ilman vastakkainasettelua. Keskeistä on ollut yhteisen edun esiintuominen, ja yhdistyksen hallitus on pyrkinyt keskustelun ja vuoropuhelun keinoin nostamaan esiin asioita ja ajatuksia yhdistyksen tarkoituksen toteuttamiseksi.

"Yhdistyksen tarkoituksena on herättää ja ylläpitää tietoisuutta vesistöjen ja erityisesti Joutsan seudun vesistöjen puhtauden merkityksestä sekä toimijoiden yhteisestä ja yhteiskunnallisesta vastuusta toimia tämän arvokkaan luonnonvaran säilyttämiseksi ja suojelemiseksi."

Yhdistyksen kokoukset ja hallitus

Toimintavuotta leimasi Koronavirus-pandemia ja sen aiheuttamat liikkumis- ja kokoontumisrajoitukset. Yleisötilaisuuksia tai kokoontumisia ei järjestetty lukuun ottamatta yhdistettyä kevät- ja syyskokousta 28.10.2020, jolloin voitiin käsitellä edellisen toimintavuoden tilinpäätös, toimintakertomus ja myöntää toimintavuoden vastuuhenkilöille tili- ja vastuuvapaus. Kaksoiskokouksessa vahvistettiin myös tulevan vuoden talousarvio ja toimintasuunnitelma sekä valittiin uusi hallitus.

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana 3 kertaa. Hallitukseen kuuluivat Pekka Patosaari (pj.), Liisa Rönkä (siht.), Tuula Arkiomaa, Heta-Maija Hintikka, Markku Riipinen, varalla Ilkka Arkiomaa ja Pertti Mattila. Tapio Lankia on toiminut yhdistyksen rahastonhoitajana. Yhdistyksen toiminnantarkastajana on toiminut Erkki Oksanen, varalla Heikki Olkkonen.

Hallituksen jäsenyydestä luopuivat Heta-Maija Hintikka ja Markku Riipinen. Uusiksi hallituksen jäseniksi valittiin Markku Arpiainen ja Mikko Pylvänäinen.

Toiminnantarkastajaksi valittiin Erkki Oksanen, varalle Kari Maunula.

Yhdistykseen kuului 68 vuotuisia jäsenmaksua maksavaa jäsentä, joista 6 ainaisjäsentä. Toimintavuoden aikana yhdistykseen liittyi viisi uutta jäsentä.

Toimintaa

Yhdistys tarkkaili vesistön puhtautta, kirkkautta ja vesikasvillisuutta erityisesti Myllykosken ja Oravakiven välisellä alueella. Vesistöön liittyvät havainnot kirjattiin ylös ja ryhmän jäsenten havaintoja vertailtiin.

Päästötarkkailun ja raportoinnin arviointiryhmä kokoontui vuoden aikana kerran. Se keräsi aineistoa toista raporttia ja yhteenvetoa varten havaitsemistaan ongelmakohtista. Erityisenä seurannan kohteena oli kalanviljelylaitoksen veden laatua heikentävät tekijät ja vesikasvillisuuden laatu. Myllylahteen ja Angesselkään kohdistuva kokonaiskuormitus, erityisesti fosfori, typpi ja bakteeripitoiset jätteet, kuormitti tarkasteluvuonna edelleen vesistöä voimakkaasti. Yhdistys pyrki seuraamaan kalanviljelylaitoksen jätevesien kehitystä ja päästöjen kokonaisvaikutusta. Myllylahteen ja Angesselkään kohdistuva kuormitus on ajoittain suuri. Kuormituksen ylittäessä vesistön sietokyvyn on vaarana, että vesistön ekologinen tila heikkenee nykyisestä. Uutena seurantakohteena otettiin mukaan kunnan jätevedenpuhdistamon ylivuodoista ja Makiaisensyvässä sijaitsevan purkuputken aiheuttamat mahdolliset haitat ja syntyvien haitallisten päästöjen mittaamisen ehtojenmukaiseen tarkkuuteen liittyvät epävarmuustekijät.

Toimintavuonna pidetty yhteyttä yhteisten vesialueiden hoidosta huolehtivien osakaskuntien, kuten Joutsan kalastuskunnan edustajiin ja Suonteen kalastusalueen toimijoihin.

Joutsan kunnan ympäristötarkastaja sekä ELY-keskuksen vesiasioista ja kalankasvatuksesta vastaavat virkamiehet ovat saaneet säännöllisesti tietoja Joutsan vesistön tilassa havaituista puutteista ja poikkeamista. Heitä on myös informoitu niistä puutteista ja epätarkkuuksista, mitä päästötarkkailun ja raportoinnin arviointiryhmä on havainnut - koskien myös ryhmän havaintoja Joutsan kunnan jätevedenpuhdistamon ja Joutsan kalanviljelylaitoksen Joutsansalmeen johdettujen jätevesien purkuprosesseja ja ympäristöluvan ehtojen täytäntöönpanoa, mukaan lukien velvoitetarkkailun raportointi.

Seuranta, tutkimus ja viranomaisluvat

Yhdistys seurasi aktiivisesti Joutsan seudun vesistön tilaa ja vesistövaikutuksia. Yhdistys seurasi myös alan kehitystä, lainsäädäntöä sekä viranomaisten ja yritysten vesistöjen hyvinvointiin ja kuntoon liittyviä toimia ja tutkimuksia.

- ☯ Joutsansalmi ry:n arviointi- ja raportointiryhmän jatkoi työtään. Ryhmä esitti havaintonsa ja suosituksensa vuoden 2020 kevätkokouksessa jäsenistön keskusteltavaksi.
- ☯ Jatkettiin silmämääräistä havainnointia Myllylahti-Oravakivi välisellä alueella arviointiryhmän antamien kriteerien ja menetelmien pohjalta.
- ☯ Arviointiryhmä osallistui viranomaisten näytteenottoon ja pyrki tehostamaan omaehtoista näytteenottoa.

Jäsentilaisuudet ja viranomaisyhteistyö

Varsinaiset kevät ja syyskokoukset pidettiin hyvin valmisteltuina. Lisättiin tietoisuutta vesiensuojelun tärkeydestä ja parannettiin yhdistyksen toimintavalmiutta vesiensuojeluun liittyvissä kysymyksissä.

- ☯ Pyrittiin lisäämään yhdistyksen vaikutusmahdollisuuksia kunnan ja maakunnan vesiensuojelun tavoitteita ja kannanottoja määriteltäessä.
- ☯ Parannettiin yhteistoimintaedellytyksiä yhteisten vesialueiden hoidossa.

Viestintä ja kotisivut (www.joutsansalmi.com)

Tavoitteena oli tehdä Joutsan seudun vesistöjen suojelusta Joutsan kunnan ja kuntalaisten prioriteetti. Yhdistyksen toiminnan tavoitteita esitettiin kunnan keskeisiksi kehittämistavoitteiksi ja strategisiksi päämääriksi.

- ☯ Jatkettiin yhteistyötä ja tiedonvaihtoa median, erityisesti paikkakunnalla ilmestyvien sanomalehtien kanssa.
- ☯ Kehitettiin edelleen hyvin toimivia joutsansalmi.com -kotisivuja ja tehostettiin yhdistyksen kotisivujen ja sähköpostiosoitteen (info@joutsansalmi.com) käyttöä.